

הסכם סחר חופשי - טורקיה

הסכם בעברית

מבוא

פרק 1 – מוצרים תעשייתיים

פרק 2 - מוצרים חקלאיים, מוצרים חקלאיים מעובדים ומוצרי דיג

פרק 3 - הוראות משותפות

פרק 4 – זכות כינון ואספקת שירותים

פרק 5 - הוראות כלליות, מוסדיות וסופיות

פרוטוקול א'

נספח 1 לפרוטוקול א'

נספח 2 לפרוטוקול א'

פרוטוקול ב' - בדבר הגדרת המושג "מוצרי מקור" ושיטות לשיתוף פעולה מינהלי

נספח א': הערות מבוא לרשימה בנספח 2

נספח א'': רשימת פעולות עבודה או עיבוד שיש לבצע על חומרים לא-מקוריים על מנת שהמוצר המיוצר יוכל לקבל מעמד מקור

נספח א'': דוגמאות של תעודת תנועה EUR.1 ובקשה לתעודת תנועה EUR.1

נספח א'': דוגמאות של תעודת תנועה EUR-MED ובקשה לתעודת תנועה EUR-MED

נספח א'': נוסח הצהרת החשבונית

נספח א'': נוסח הצהרת החשבונית EUR-MED

נספח א' - IX

נספח א'

נספח III

הצהרות משותפות

מבוא

מדינת ישראל,

(שתיקרא להלן "ישראל") מהצד האחד,

וכן הרפובליקה של טורקיה,

(שתיקרא להלן "טורקיה") מהצד האחר,

בהיזכרן בכוונתן להשתתף באופן פעיל בתהליך האינטגרציה הכלכלית באירופה ובהביען את נכונותן לשתף פעולה בחיפוש דרכים ואמצעים לחיזוק תהליך זה;

בהתייחסן להסכם המקים איגוד בין טורקיה לבין הקהילה הכלכלית האירופית, ולהסכם האירופי-ים תיכוני להקמת איגוד בין הקהילות האירופיות לבין מדינת ישראל, וכן להסכמי

הסחר החופשי של טורקיה ושל ישראל עם מדינות אפט"א;

בהתייחסן לניסיון שנצבר משיתוף הפעולה שפותח בין הצדדים וכן בינם לבין שותפיהם העיקריים לסחר;

בהצהירן על נכונותן לנקוט בפעולה במגמה לקדם פיתוח הרמוני של הסחר ביניהן וכן להרחיב ולגוון את שיתוף הפעולה ההדדי ביניהן בתחומים שיש בהם עניין משותף, לרבות בתחומים שאינם מכוסים ע"י הסכם זה, וליצור בכך מסגרת וסביבה תומכת בהתבסס על שוויון, אי-הפליה ואיזון בין זכויות להתחייבויות;

בהיזכרן בעניין ההדדי שיש לישראל ולטורקיה בחיזוק המתמשך של מערכת הסחר הרב-צדדית ובהתחשב במעמדן כצדדים מתקשרים ל-GATT/WTO, אשר הוראותיו ומסמכיו מהווים בסיס למדיניות סחר החוץ שלהן;

בהיותן נחשבות בדעתן לקבוע למטרה זו הוראות שמטרתן לבטל בהדרגה את המכשולים בפני הסחר בין ישראל לבין טורקיה בהתאם להוראות מסמכים אלה, בעיקר אלה העוסקות בהקמת אזורי סחר חופשי;

בהביאן בחשבון את התחייבויותיהם של הצדדים להסכם זה (להלן "הצדדים") לסחר החופשי ובעיקר למילוי אחר הזכויות וההתחייבויות הנובעות מההסכם הכללי בדבר תעריפים וסחר (GATT כתוצאה מהמו"מ של סיבוב אורוגוואי);

החליטו, במאמץ להשיג יעדים אלה, לעשות את ההסכם הבא:

סעיף 1

יעדים

1. ישראל וטורקיה יקימו בהדרגה אזור סחר חופשי לכל הסחר הדו-צדדי ביניהם בתקופת מעבר שתסתיים ב-1 בינואר 2000, בהתאם להוראות הסכם זה ובהתאם לאלה של GATT 1994, ושל הסכמים רב-צדדיים אחרים בדבר סחר בטובין, המצורפים כנספח להסכם המכונן את WTO, ייקרא להלן "GATT".

2. יעדי הסכם זה הם:

(א) לקדם באמצעות

הרחבת הסחר ההדדי בטובין ושירותים את הפיתוח ההרמוני של

היחסים הכלכליים בין ישראל לבין טורקיה;

(ב) להעניק תנאים

נאותים לתחרות בסחר בין ישראל לבין טורקיה;

(ג) לתרום בדרך זו,

ע"י הסרת מחסומי סחר, לפיתוח הרמוני ולהרחבה של הסחר העולמי;

(ד) לקדם שיתוף

פעולה בין ישראל לבין טורקיה.

סעיף 2

מכסים בסיסיים

1. לקשרי גומלין מסחריים המכוסים ע"י הסכם זה, יוחל תעריף המכס הישראלי על סיווג טובין בייבוא לישראל. תעריף המכס הטורקי יוחל על סיווג טובין בייבוא לטורקיה.

2. לגבי כל מוצר הרשום בפרק 1 להסכם זה, המכס הבסיסי, שההפחתות המדורגות הקבועות בהסכם זה יחולו עליו, יהיה המכס למדינה מועדפת המוחלים באופן כללי בתאריך כניסתו לתוקף של ההסכם.

3. אם, אחרי כניסתו לתוקף של הסכם זה, תוחל הפחתה כלשהי במכס הכללי, במיוחד הפחתות הנובעות מהסכם התעריפים שנעשה כתוצאה מסיבוב אורגואי של GATT ומאיחוד המכס בין הקהילה האירופית-לבין טורקיה, תעריפים מופחתים כאמור יבואו במקום המכסים הבסיסיים המאוזכרים בס"ק 2 החל מהתאריך שבו חלות ההפחתות האמורות, אלא אם הוסכם אחרת בהסכם זה, בפרוטוקולים שלו ובנספחיו.

4. ישראל וטורקיה יודיעו זו לזו על התעריפים הבסיסיים של כל אחת מהן.

פרק I

מוצרים תעשייתיים

סעיף 3

היקף

הוראות פרק זה יחולו על מוצרים שמקורם בישראל ובטורקיה הרשומים בפרקים 25 עד 97 של השיטה המתואמת לתיאור ולקידוד מצרכים (HS), למעט מוצרים הרשומים בנספח I.

סעיף 4

דמי מכס על ייבוא והיטלים שיש להם השפעה שוות ערך

1. לא יונהגו דמי מכס חדשים או היטלים חדשים שיש להם השפעה שוות ערך, ולא יוגדלו אלה שכבר מוחלים, בסחר בין ישראל לבין טורקיה מתאריך כניסתו לתוקף של הסכם זה.

2. דמי מכס על ייבוא שהם בני החלה בישראל על מוצרים שמקורם בטורקיה שאינם רשומים בנספח II, בנספח III ובנספח VIII יבוטלו עם כניסתו לתוקף של ההסכם.

3. דמי מכס על ייבוא שהם בני החלה בישראל על מוצרים שמקורם בטורקיה והרשומים בנספח II יופחתו בהדרגה בהתאם ללוח הזמנים שבאותו נספח ויבוטלו ב-1 בינואר 2000 לכל המאוחר.

4. דמי מכס על ייבוא שהם בני החלה בישראל על מוצרים שמקורם בטורקיה והרשומים בנספח III יבוטלו בהדרגה בהתאם ללוח הזמנים הבא:

- עם כניסתו לתוקף של ההסכם, יופחתו המכסים ל- 2/3 מהמכס הבסיסי,
- ב-1 בינואר 1998, ל- 1/3 מהמכס הבסיסי,
- ב-1 בינואר 1999 יבוטלו המכסים הנותרים.

5. דמי מכס על ייבוא שהם בני החלה בטורקיה על מוצרים שמקורם בישראל שאינם המוצרים הרשומים בנספח IV, נספח V, נספח VI א', נספח VI ב', נספח VII ונספח VIII יבוטלו עם כניסתו להשפעה של הסכם זה.

6. דמי מכס על ייבוא שהם בני החלה בטורקיה על מוצרים שמקורם בישראל והרשומים בנספח IV ובנספח V יבוטלו בהדרגה בהתאם ללוח הזמנים הבא:

- עם כניסתו לתוקף של ההסכם יופחתו המכסים ל- 75 אחוזים מהמכס הבסיסי,

- ב-1 בינואר 1998, ל-50 אחוזים מהמכס הבסיסי,
- ב-1 בינואר 1999, ל-25 אחוזים מהמכס הבסיסי,
- ב-1 בינואר 2000, יבוטלו המכסים הנותרים.

7.דמי מכס על ייבוא שהם בני החלה בטורקיה על מוצרים שמקורם בישראל והרשומים בנספח VI א' ו VI-ב' יופחתו בהדרגה ויבוטלו בהתאם ללוח הזמנים שבנספח זה.

8.דמי מכס על ייבוא שהם בני החלה בטורקיה על מוצרים שמקורם בישראל והרשומים בנספח VII יבוטלו בהדרגה:

- עם כניסתו לתוקף של ההסכם יופחתו המכסים ל-50 אחוזים מהמכס הבסיסי,
- ב-1 בינואר 1997, ל-75 אחוזים מהמכס הבסיסי,
- ב-1 בינואר 1999 יבוטלו המכסים הנותרים.

9.דמי מכס על ייבוא שהם בני החלה על מוצרים שמקורם אצל הצד האחר והרשומים בנספח VIII יבוטלו בהדרגה:

- עם כניסתו לתוקף של הסכם זה, יופחתו המכסים ל-2/3 מהמכס הבסיסי הבסיסי,
- ב-1.1.1998 יבוטלו המכסים הנותרים.

סעיף 5

דמי מכס בעלי אופי פייסקלי

הוראות סעיף 4 יחולו גם כל דמי מכס בעלי אופי פייסקלי.

סעיף 6

דמי מכס על ייצוא והיטלים שיש להם השפעה שוות ערך

1. לא יונהגו דמי מכס חדשים על ייצוא או היטלים שיש להם השפעה שוות ערך בסחר בין ישראל לבין טורקיה.

2. עם כניסתו לתוקף של הסכם זה, יבוטלו דמי מכס על ייצוא וכל ההיטלים שיש להם השפעה שוות ערך.

סעיף 7

הגבלות כמותיות על ייבוא וייצוא ואמצעים שיש להם השפעה שוות ערך

1. לא יונהגו הגבלות כמותיות חדשות על ייבוא וייצוא או אמצעים שיש להם השפעה שוות ערך, ולא יהפכו את אלה הקיימים למגבילים יותר, בסחר בין הצדדים מתאריך כניסתו לתוקף של הסכם זה.

2. למטרות הסכם זה, "הגבלות כמותיות ואמצעים שיש להם השפעה שוות ערך" פירושו איסורים או הגבלות על ייבוא או ייצוא לישראל מטורקיה או לטורקיה מישראל שניתן להם השפעה באמצעות מכסות, רשיונות ייבוא או אמצעים מינהליים אחרים ודרישות אחרות המגבילים את הסחר.

פרק II

מוצרים חקלאיים, מוצרים חקלאיים מעובדים ומוצרי דיג

סעיף 8

היקף

הוראות פרק זה יחולו על מוצרים חקלאיים, מוצרים חקלאיים מעובדים ומוצרי דיג שמקורם אצל הצדדים והכלולים בפרקים 1-24 של השיטה המתואמת לתיאור מצרכים ולקידודם וכן מוצרים הרשומים בנספח I להסכם.

סעיף 9

חילופי הקלות

1. הצדדים מצהירים על נכונותם לאמץ, במידה שמתירה המדיניות החקלאית שלהם, את הפיתוח ההרמוני של הסחר במוצרים חקלאיים ולדון בנושא מעת לעת בוועדה המשותפת.

2. בהתאם ליעד זה, נעשה פרוטוקול א', שבהוראותיו יש אמצעים להקלה על הסחר במוצרים חקלאיים, מוצרים חקלאיים מעובדים ומוצרי דיג, בין ישראל לבין טורקיה.

3. ישראל וטורקיה ינהיגו בהדרגה ליברליזציה רבה יותר של הסחר ביניהן במוצרים חקלאיים לטובתם של שני הצדדים. ישראל וטורקיה מסכימות לבחון את האפשרות להעניק זו לזו הקלות נוספות במסגרת הוועדה המשותפת.

סעיף 10

אמצעים סניטריים ופיתוסניטריים

1. הצדדים יחילו את האמצעים הסניטריים והפיתוסניטריים שלהם בהתאם להוראות ההסכם המתאים של 1994 GATT.

2. הצדדים לא יחילו את תקנותיהם בענייני וטרינריה, בריאות צמחים ובריאות כאפליה שרירותית או בלתי מוצדקת בין הצדדים או כהגבלה סמויה על הסחר ביניהם.

פרק III

הוראות משותפות

סעיף 11

כללי מקור ושיתוף פעולה במינהל מכס

1. פרוטוקול ב' קובע את כללי המקור ואת השיטות לשיתוף פעולה מינהלי.

2. הצדדים ינקטו בכל האמצעים המתאימים, לרבות הסדרים הנוגעים לשיתוף פעולה מינהלי, על מנת להבטיח שהוראות סעיפים IV עד XVII, VII, IX ו- XVIII לפרוטוקול ב' תחלנה בפועל ובאופן אחיד, תוך התחשבות בצורך לצמצם, עד כמה שניתן, את הנהלים המוטלים על הסחר, ולהגיע לפתרונות משביעי רצון הדדית לכל קושי הנובע מהפעלתן של הוראות אלה.

סעיף 12

חריגים כלליים

אין בהסכם זה דבר שימנע איסורים או הגבלות על ייבוא, ייצוא או טובין במעבר, המוצדקים מטעמי מוסר ציבורי, מדיניות ציבורית או ביטחון הציבור; מטעמי ההגנה על בריאותם וחיהם של בני אדם, בעלי חיים או צמחים, ועל הסביבה; או ההגנה על אוצרות לאומיים בעלי ערך אמנותי, היסטורי או ארכיאולוגי; או ההגנה על קניין רוחני, תעשייתי ומסחרי, או הכללים הנוגעים לזהב או לכסף. אולם הגבלות או איסורים כאמור לא יהוו אמצעי של אפליה שרירותית או הגבלה סמויה בסחר בין ישראל לבין טורקיה.

סעיף 13

מונופולים ממלכתיים

1. הצדדים יתאימו בהדרגה כל מונופול ממלכתי בעל אופי מסחרי, על מנת להבטיח שעד תום השנה השנייה לכניסתו להשפעה של הסכם זה, לא תהיה קיימת כל אפליה בין אזרחי ישראל לבין אזרחי טורקיה ביחס לתנאים שלפיהם טובין נרכשים ומשווקים.

2. הוועדה המשותפת תקבל מידע על האמצעים שאומצו ליישום יעד זה.

סעיף 14

מיסוי פנימי

1. הצדדים יימנעו מכל אמצעי או נוהג בעל אופי פיסקלי פנימי הקובע, ישירות או בעקיפין, אפליה בין מוצרים שמקורם בישראל לבין מוצרים דומים שמקורם בטורקיה.

2. מוצרים המיוצאים ע"י צד אחד אל הצד האחר לא ייהנו מהחזר של מיסוי פנימי עקיף העולה על סכום המסים הישירים או העקיפים המוטלים עליהם.

סעיף 15

היצף

גילה צד להסכם זה שמתקיים היצף בסחר עם הצד האחר, כמשמעותו בסעיף VI ל GATT-, הוא רשאי לנקוט באמצעים המתאימים נגד נוהג זה בהתאם להסכם בדבר יישום סעיף VI ל GATT 1994- ולחקיקה הפנימית הנוגעת בדבר שלו, לפי התנאים ובהתאם לנהלים הקבועים בסעיף 18.

סעיף 16

פעולת חירום עם ייבוא מוצרים מסוימים

מקום שמוצר כלשהו מיובא בכמויות מוגדלות כאמור ובתנאים כאמור הגורמים או המאיימים לגרום:

(א) לפגיעה חמורה ביצרנים מקומיים של מוצרים דומים או מתחרים ישירות בשטח ארצו של אחד הצדדים; או

(ב) לשיבושים חמורים במגזר כלכלי כלשהו; או

(ג) לקשיים העלולים להביא להידרדרות חמורה במצבו הכלכלי של אזור,

הצד הנוגע בדבר רשאי לנקוט באמצעים מתאימים לפי התנאים ובהתאם לנהלים המפורטים בסעיף 18.

סעיף 17

ייצוא מחדש ומחסור חמור

מקום שמילוי אחר הוראות סעיפים 6 ו-7 מוביל:

(א) לייצוא מחדש למדינה שלישית

אשר כנגדה הצד המייצא מקיים, ביחס למוצר שבו מדובר, הגבלות ייצוא כמותיות, היטלי ייצוא, או אמצעים או היטלים שיש להם השפעה שוות ערך; או

(ב) למחסור חמור, או לאיום

במחסור, במוצר החיוני לצד המייצא,

ומקום שהמצבים המאוזכרים לעיל גורמים, או עלולים לגרום לקשיים חמורים אצל הצד המייצא, אותו צד רשאי לנקוט באמצעים מתאימים לפי התנאים ובהתאם לנהלים המפורטים בסעיף 18. האמצעים יהיו בלתי מפלים ויבוטלו כאשר התנאים לא יצדיקו עוד את קיומם.

סעיף 18

נהלים להחלת אמצעי הגנה

1. במקרה שישראל או טורקיה מכפיפה ייבוא של מוצרים העלולים לגרום לקשיים המאוזכרים בסעיף 16, להליך מינהלי שמטרתו היא לספק מידע מהיר על מגמת זרימת הסחר, היא תודיע לצד האחר.

2. במקרים המפורטים בסעיפים 15, 16 ו-17, לפני נקיטה באמצעים המפורטים בזה, או בהקדם האפשרי במקרים שעליהם חל ס"ק 3 ד', הצד שבו מדובר ימציא לוועדה המשותפת את כל המידע המתאים הדרוש לבדיקה יסודית של המצב במגמה לבקש פתרון המקובל על הצדדים.

בבחירת האמצעים המתאימים, תינתן עדיפות לאלה המפריעים פחות לתפקודו של ההסכם.

על אמצעי ההגנה תימסר הודעה מיד לוועדה המשותפת והם יהיו נושא להתייעצויות תקופתיות בוועדה, בעיקר במגמה להביא לביטולם ברגע שהנסיבות יתירו זאת.

3. לגבי יישום ס"ק 2, יחולו ההוראות הבאות:

(א) ביחס לסעיף 15, תימסר לוועדה המשותפת הודעה על מקרה ההיצף ברגע שרשויות הצד המייבא פתחו בחקירה. אם לא הושם קץ להיצף או לא הושג פתרון משביע רצון אחר בתוך שלושים יום מתאריך מסירת ההודעה, הצד המייבא רשאי לאמץ את האמצעים המתאימים;

(ב) ביחס לסעיף 16, הקשיים הנובעים מהמצב המאוזכר באותו סעיף יופנו לבדיקת הוועדה המשותפת, אשר רשאית לקבל כל החלטה על מנת לשים קץ לקשיים האמורים.

אם הוועדה המשותפת או הצד המייבא לא קיבלו החלטה השמה קץ לקשיים, או אם לא הושג פתרון משביע רצון אחר בתוך שלושים יום מהבאת העניין בפניה, הצד המייבא רשאי לאמץ את האמצעים המתאימים לפתרון הבעיה. אמצעים אלה לא יחרגו מההיקף הדרוש ליישוב הקשיים שהתעוררו.

(ג) ביחס לסעיף 17, הקשיים הנובעים מהמצבים המאוזכרים באותו סעיף יופנו לבדיקת הוועדה המשותפת. הוועדה המשותפת רשאית לקבל כל החלטה הדרושה כדי לשים קץ לקשיים. אם לא קיבלה החלטה כאמור בתוך שלושים יום מהבאת העניין בפניה, הצד המייבא רשאי להחיל אמצעים מתאימים על ייצוא המוצר הנוגע בדבר;

(ד) מקום שנסיבות חריגות המחייבות פעולה מיידית הופכות מתן הודעה או בחינה מוקדמים, לפי המקרה, לבלתי אפשריים, הצד הנוגע בדבר רשאי, במצבים המפורטים בסעיפים 15, 16 ו-17,

להחיל מיד אמצעי זהירות ככל שיהיו נחוצים בהחלט
לתיקון המצב, ויודיע מיד לצד האחר.

סעיף 19

תקנים

1. הזכויות וההתחייבויות של הצדדים ביחס
לתקנים או לתקנות טכניות יוסדרו ע"י הסכם WTO בדבר
מחסומים טכניים בפני הסחר.

2. כל צד, לפי בקשת הצד האחר, יספק מידע
על מקרים מסוימים של עניינים הקשורים לתקינה.

3. הצדדים ישתדלו להוריד את המחסומים
הטכניים בפני הסחר. למטרה זו יעשו הצדדים, כאשר
מתאים, הסכמים בדבר הכרה הדדית בתחום הערכת
התאימות.

פרק IV

זכות כינון ואספקת שירותים

סעיף 20

1. הצדדים מסכימים להרחיב את היקף
ההסכם לכיסוי זכות כינון של פירמות של האחר. צד אחד
בשטחו של הצד האחר, ולליברליזציה של אספקת שירותים
ע"י פירמות של צד אחד לצרכני שירותים אצל הצד האחר.

2. הוועדה המשותפת תגיש את כל ההמלצות
הנחוצות ליישום היעד המתואר בס"ק 1.

3. בהגישה המלצות כאמור, תביא הוועדה
המשותפת בחשבון את ניסיון העבר ביישום היחס ההדדי של
מדינה מועדפת ביותר, ואת התחייבותיו של כל צד לפי
ההסכם הכללי בדבר סחר בשירותים, שייקרא להלן
"GATS", בעיקר אלו המופיעות בסעיף V של האחרון.

4. הוועדה המשותפת תקיים הערכה ראשונה של השגת היעד הזה לא יאוחר משלוש שנים לאחר כניסת ההסכם להשפעה.

סעיף 21

1. בראש ובראשונה, כל אחד מהצדדים שב ומאשר את התחייבויותיו, לפי GATS, ובעיקר ההתחייבות להעניק באופן הדדי יחס של מדינה מועדפת ביותר במגזרי השירותים המכוסים ע"י התחייבות זו.

2. בהתאם ל-GATS-, יחס זה לא יחול על:

(א) יתרונות

המוענקים ע"י מי מהצדדים לפי תנאי ההסכם מהסוג המוגדר בסעיף V ל-GATS- או על אמצעים שנגקטו על בסיס הסכם כאמור;

(ב) יתרונות אחרים

המוענקים בהתאם לרשימת הפטורים של המדינה המועדפת ביותר שכל אחד מהצדדים צירף כנספח ל-GATS-.

פרק V

הוראות כלליות, מוסדיות וסופיות

סעיף 22

קניין רוחני, תעשיתי ומסחרי

1. בהתאם להוראות סעיף זה ונספח IX, הצדדים יעניקו ויבטיחו הגנה נאותה ויעילה על זכויות קניין רוחני, תעשייתי ומסחרי בהתאם לאמות המידה הבינלאומיות הגבוהות ביותר, לרבות אמצעים יעילים לאכיפת הזכויות האמורות.

2. הצדדים יקיימו מעקב סדיר אחרי יישום סעיף זה ונספח IX. אם תתעוררנה בעיות בתחום הקניין הרוחני, התעשייתי והמסחרי המשפיעות על תנאי הסחר, תתקיימנה התייעצויות דחופות בוועדה המשותפת, לבקשת אחד מהצדדים, במטרה להגיע לפתרונות שיניחו את דעת שניהם.

סעיף 23

תשלומים

1. תשלומים במטבעות הניתנים להמרה חופשית ביחס לעסקאות מסחריות בין הצדדים והעברת התשלומים האמורים לשטח ארצה של המדינה שהיא צד להסכם זה, שם מתגורר הנושה, יהיו חופשיים מכל הגבלות.

2. הצדדים יימנעו מכל הגבלה של חליפין או מינהל על ההענקה, ההחזר או הקבלה של אשראי לטווח קצר ולטווח בינוני המכסה עסקאות מסחריות שתושב משתתף בהן.

3. כל אמצעי הנוגע לתשלומים שוטפים הקשורים לתנועת טובין יהיה בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף VIII של קרן המטבע הבינלאומית.

סעיף 24

רכש ציבורי

1. הצדדים להסכם זה רואים בליברליזציה בפועל של שוקי הרכש הציבורי שלהם יעד בלתי נפרד של הסכם זה.

2. הוועדה המשותפת תבחן התקדמות בתחום זה מדי שנה.

סעיף 25

תחרות

1. הדברים האמורים להלן אינם עולים בקנה אחד עם תפקודו התקין של ההסכם, ככל שיש בהם להשפיע על הסחר בין ישראל לבין טורקיה:

(א) כל הסכם בין מפעלים, החלטות של איגודי מפעלים ונהגים מתואמים בין מפעלים אשר יעדם או תוצאתם הם מניעתה, הגבלתה או עיוותה של תחרות;

(ב) שימוש לרעה של מפעל אחד או יותר בעמדת שליטה בשטחי ישראל או טורקיה כמכלול או בחלק משמעותי מהן;

(ג) כל סיוע ציבורי המעוות או מאיים לעוות תחרות ע"י העדפה של מפעלים מסוימים או ייצור של טובין מסוימים.

2. הוועדה המשותפת תאמץ בהחלטה, בתוך שלוש שנים מתאריך כניסתו להשפעה של ההסכם, את הכללים הדרושים ליישום ס"ק 1.

עד שכללים אלה יאומצו, הוראות ההסכם בדבר פרשנותם והחלתם של סעיפים VI, XVI ו-XXIII להסכם GATT יחולו ככללים ליישום ס"ק 1 (ג).

3. כל צד יבטיח שקיפות בתחום הסיוע הציבורי, בין היתר, ע"י דיווח שנתי לצד האחר על הסכום הכולל והחלוקה של הסיוע הניתן וע"י מתן, לפי בקשה, מידע על תוכניות סיוע. לפי בקשת צד אחד, הצד האחר ימציא מידע על מקרים פרטיים מסוימים של סיוע ציבורי.

4. ביחס למוצרים חקלאיים המאוזכרים בפרק II, לא יחול ס"ק 1 (ג).

5. אם ייראה לישראל או לטורקיה שנוהג מסוים אינו עולה בקנה אחד עם תנאי הס"ק הראשון, ואם:

- אין מטפלים בו כיאות לפי כללי היישום המאוזכרים בס"ק 2, או

- בהעדר כללים כאמור, ואם הנוהג האמור גורם או מאיים לגרום לפגיעה רצינית באינטרסים של הצד האחר, או לפגיעה מהותית בתעשייה המקומית, לרבות תעשיית השירותים שלו, היא רשאית לנקוט באמצעים המתאימים אחרי התייעצות בוועדה המשותפת או אחרי שלוש ימי עבודה לאחר ההפנייה להתייעצות כאמור.

ביחס לנהגים שאינם עולים בקנה אחד עם ס"ק 1 (ג), אמצעים מתאימים כאמור, כאשר GATT חל עליהם, ניתן לאמץ רק בהתאם לנהלים ולפי התנאים הקבועים ב-GATT- או בכל מסמך אחר הנוגע בדבר שנדון תחת חסותו והוא בר החלה על הצדדים.

6. על אף כל הוראה סותרת אחרת שאומצה בהתאם לס"ק 2, הצדדים יחליפו ביניהם מידע תוך התחשבות בהגבלות המוטלות ע"י דרישות הסודיות המקצועית והעסקית.

סעיף 26

קשיים במאזן התשלומים

כשישראל או טורקיה נתונה בקשיים חמורים של מאזן תשלומים או תחת איום בקשיים כאלה, ישראל או טורקיה, לפי המקרה, רשאית, בהתאם לתנאים הקבועים במסגרת GATT ולסעיף VIII לסעיפי ההסכם של קרן המטבע הבינלאומית, לאמץ אמצעים מגבילים אשר יהיו לפרק זמן מוגבל ולא יחרגו מן הדרוש לתיקון מצב מאזן התשלומים. ישראל או טורקיה, לפי המקרה, תודיע לצד האחר מיד ותגיש לצד האחר, בהקדם האפשרי, לוח זמנים להסרתם.

סעיף 27

הקמת הוועדה המשותפת

1. מוקמת בזה ועדה משותפת אשר כל צד יהיה מיוצג בה. הוועדה המשותפת תהיה אחראית לניהול ההסכם ותבטיח את יישומו הנאות.

2. למטרות היישום הנאות של הסכם זה, יחליפו הצדדים מידע, ולבקשתו של צד, יקיימו התייעצויות במסגרת הוועדה המשותפת. הוועדה המשותפת תבחן את האפשרות להסרה נוספת של המכשולים לסחר בין הצדדים.

3. הוועדה המשותפת רשאית, בהתאם להוראות ס"ק 3 לסעיף 28, לקבל החלטות במקרים לפי הוראות הסכם זה. במקרים אחרים, הוועדה המשותפת רשאית להגיש המלצות.

סעיף 28

הליכי הוועדה המשותפת

1. לשם היישום הנאות של הסכם זה, הוועדה המשותפת תתכנס בדרג מתאים בכל עת שיידרש אך לפחות פעם בשנה. כל צד להסכם זה רשאי לבקש קיום פגישה.

2. הוועדה המשותפת תפעל בהסכמה משותפת.

3. אם נציג של צד בוועדה המשותפת קיבל החלטה בכפוף למילוי של דרישות חוקיות פנימיות, תיכנס החלטה זו להשפעה, אם לא כלול בה תאריך מאוחר יותר, בתאריך קבלת הודעה בכתב בנוגע למילוי הדרישות האמורות.

4. הוועדה המשותפת תאמץ לעצמה כללי נוהל משלה אשר, בין היתר, יכילו הוראות בנוגע לזימון פגישות ולמינוי יושב הראש ותקופת כהונתו.

5. הוועדה המשותפת רשאית להחליט על הקמת תת-ועדות וקבוצות עבודה ככל שייראה לה לנחוץ כדי לסייע לה בביצוע מטלותיה.

סעיף 29

מילוי התחייבויות

1. הצדדים ינקטו בכל אמצעי כללי או מיוחד הדרוש כדי למלא אחר התחייבויותיהם לפי הסכם זה. הם דאגו לכך שהיעדים הקבועים בהסכם זה יושגו.

2. נראה לצד שהצד האחר אינו ממלא אחר התחייבות לפי אמנה זו, הצד הנוגע בדבר רשאי לנקוט באמצעים מתאימים. לפני עשותו כן, למעט במקרים של דחיפות מיוחדת, הוא ימציא לוועדה המשותפת את כל המידע הדרוש לבחינה יסודית של המצב במגמה לבקש פתרון המקובל על הצדדים.

בבחירת האמצעים, תינתן עדיפות לאלה אשר יגרמו להפרעה הקלה ביותר לתפקודו של ההסכם.

על האמצעים תימסר הודעה מיד לוועדה המשותפת והם יהיו נושא להתייעצויות במסגרת הוועדה המשותפת אם הצד האחר מבקש זאת.

סעיף 30

יישוב מחלוקות

1. כל צד רשאי להפנות לוועדה המשותפת כל מחלוקת הקשורה להחלטתו או לפרשנותו של הסכם זה.

2. הוועדה המשותפת רשאית ליישב את המחלוקת באמצעות החלטה.

3. כל צד יהיה מחויב לנקוט באמצעים הכרוכים במילוי אחר ההחלטה המאוזכרת בס"ק 2.

4. אם מחלוקת שהובאה בפני הוועדה המשותפת לא יושבה בתוך פרק זמן של שישים ימים אחרי שהמחלוקת הובאה בפניה או בתוך פרק זמן ארוך יותר ככל שהסכימה הוועדה המשותפת, כל צד רשאי להודיע לצד האחר על מינוי בורר בתוך ארבעים וחמישה ימים.

5. שני הבוררים הממונים ימנו בהסכמה משותפת בתוך חודשיים בורר-פוסק שלישי אשר לא יהיה אזרח של אחד הצדדים ואשר ישמש כיו"ר.

6. החלטות הבוררים תתקבלנה ברוב קולות בתוך תשעים ימים.

7. על כל צד לנקוט בצעדים הדרושים ליישום החלטת הבוררים.

סעיף 31

חריגים מטעמי ביטחון

אין בהסכם זה דבר שימנע מאחד הצדדים לנקוט באמצעים כלשהם:

(א) שנראים לו נחוצים כדי למנוע גילוי מידע בניגוד לאינטרסים הביטחוניים החיוניים שלו:

(ב) הקשורים לייצור, או לסחר, בנשק, בתחמושת או בחומרי לחימה, או למחקר, פיתוח או ייצור החיוניים למטרות הגנה, ובלבד שהתנאים האמורים אינם פוגעים בתנאי התחרות ביחס למוצרים שאינם מיועדים למטרות צבאיות במפורש;

(ג) שנראים לו חיוניים לביטחון-שלו במקרה של הפרעות פנימיות חמורות הפוגעות בשמירה על החוק והסדר, בזמן מלחמה או מתיחות בינלאומית חמורה המהווה איום במלחמה או על מנת למלא אחר התחייבויות שקיבל למטרות השמירה על השלום והביטחון הבינלאומי.

סעיף 32

סעיף התפתחותי

1. מקום שנראה לצד כי תהיה תועלת לאינטרסים של כלכלות הצדדים מפיתוח ומהעמקה של הקשרים שנוצרו ע"י הסכם זה ע"י הרחבתם לתחומים שאינם מכוסים בו, עליו להגיש בקשה מנומקת לצד האחר. הצדדים רשאים להנחות את הוועדה המשותפת לבחון את הבקשה האמורה ובמקום שמתאים, להגיש להם המלצות, בעיקר במגמה לפתוח במשא-ומתן.

2. הסכמים הנובעים מההליך שבס"ק 1 יהיו כפופים לאישור או לאשרור ע"י הצדדים בהתאם להליכים הפנימיים שלהם.

סעיף 33

תיקונים

תיקונים להסכם זה שאינם אלה המאזכרים בס"ק 3 לסעיף 27, המאושרים ע"י הוועדה המשותפת יוגשו לצדדים לשם קבלה וייכנסו לתוקף לפי אותו נוהל כמו כניסתו של ההסכם לתוקף.

סעיף 34

פרוטוקולים ונספחים

פרוטוקול א' ופרוטוקול ב', ונספחים I עד IX להסכם זה וההצהרות המשותפות הקשורות להוראותיו וליישומו של הסכם זה יהוו חלק בלתי נפרד מההסכם. הוועדה המשותפת רשאית להחליט לתקן את הפרוטוקולים והנספחים.

סעיף 35

יחסי סחר המוסדרים ע"י הסכמים אחרים

1. הסכם זה לא ימנע את קיומם או את הקמתם של איחודי מכס, אזורי סחר חופשי או הסדרים לסחר גבולות, אלא במידה שהם משנים את הסדרי הסחר שלפי הוראות ההסכם.

2.תתקיימנה התייעצויות בין הצדדים
במסגרת הוועדה המשותפת בנוגע להסדרים המכוננים
איחודי מכס או אזורי סחר חופשי, ומקום שדרוש, בנוגע
לנושאים חשובים אחרים הקשורים למדיניות הסחר של כל
אחד מהם עם מדינות שלישיות.

סעיף 36

החלה טריטוריאלית

הסכם זה יחול על שטחי המכס ואזורי הסחר החופשי של הצדדים.

סעיף 37

פקיעה

הסכם זה נעשה לפרק זמן בלתי מוגבל.

כל צד רשאי להביא הסכם זה לידי סיום בהודעה בכתב לצד האחר
בצינורות הדיפלומטיים.

ההסכם יחדל לחול שישה חודשים מתאריך ההודעה האמורה.

סעיף 38

כניסה לתוקף

הסכם זה ייכנס לתוקף בתאריך חילופי מסמכי האשרור.

ולראיה מיופי הכוח החתומים מטה, בהיותם מוסמכים לכך כראות,
חתמו על הסכם זה.

נעשה בירושלים ביום כ"ג באדר התשנ"ו, שהוא יום 14 במארס
1996, בשני עותקי מקור בשפה אנגלית.

בשם ממשלת מדינת ישראל

**בשם הרפובליקה של
טורקיה**